

RTU studiju kurss "Kriminālprocesa tiesības. II daļa"

0R000 Rēzeknes akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	RA0193
Nosaukums	Kriminālprocesa tiesības. II daļa
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Ilona Bulgakova - Doktors, Asociētais profesors
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 4.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kurss „Kriminālprocesa tiesības. II daļa” sniedz studentiem zināšanas krimināltiesvedības procedūrā, t.sk. vispārējo, vienkāršotu, sevišķo procesu norisē. Uzmanība tiek pievērsta starptautiskās sadarbības nozīmei un lomai. Studenti nodarbībās tiek iepazīstināti ar kriminālprocesuālās teorijas un prakses jautājumiem, studentiem praktiskajās un patstāvīgajās nodarbībās tiek piedāvāti kazusi. Tiek piedāvāta iespēja gatavot tiesas procesa izspēli un studiju kursa noslēgumā nostiprināt sākotnējās praktiskās iemaņas, izspēlējot tiesas procesu. Zināšanas – studenti pārzina un spēj izskaidrot kriminālprocesa norises galvenos etapus, orientējas zinātniskajā literatūrā, tiesību aktos un interneta resursos. Studenti spēj iegūtas zināšanas sistematizēt un pielietot. Prasmes – studenti spēj izskaidrot un diferencēt pirmstiesas kriminālprocesa un iztiesāšanas norises dažādus posmus un stadijas, orientējas pirmstiesas procesa un iztiesāšanas veidos. Kompetences – studenti spēj paši patstāvīgi risināt situācijas, izmantojot kriminālprocesa tiesību avotu – Kriminālprocesa likumu, kā arī Eiropas Savienības sekundāros normatīvos aktus. Spēj saskatīt kriminālprocesa problēmas, izdarīt secinājumus, izteikt ierosinājumus, turpina attīstīt iemaņas Kriminālprocesa likuma normu izpratnē. Spēj patstāvīgi risināt kāzus saistībā ar pirmstiesas kriminālprocesa un iztiesāšanas norises procesuālo kārtību. Gatavi turpināt studijas tiesību programmā maģistrantūrā.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Kursa mērķis: sniegt studentiem zināšanas kriminālprocesa norises jautājumos –kriminālprocesa virzības, pirmstiesas (izmeklēšanas un kriminālvajāšanas) un iztiesāšanas (pirmās instances tiesā, apelācijas un kāsācijas instances tiesā), kā arī atsevišķo procesa formu norises jautājumos, t.sk. problēmjautājumos juridiskajā literatūrā un praksē. Kursa uzdevumi: 1)Iegūt zināšanas par pirmstiesas procesa būtību, formām, pabeigšanas veidiem, vispārīgiem noteikumiem, uzsverot pirmstiesas kriminālprocesā iesaistīto amatpersonu un citu procesa dalībnieku (cietušo, nepilngadīgo cietušo, to pārstāvju, aizturēto, aizdomās turēto, apsūdzēto, izmeklētāja, uzraugoša prokurora) tiesību un pilnvaru realizāciju, procesa dalībnieku tiesību nodrošināšanas garantijas un to līdzsvars ar jurisdikcijas interešu nodrošināšanu; 2)Iegūt zināšanas par iztiesāšanas (pirmās instances tiesā, apelācijas un kāsācijas instances tiesā), kā arī sevišķo procesu norises jautājumos; 3)Iegūt zināšanas par starptautisko sadarbību krimināllietās; 4)Veidot prasmes darbam ar Kriminālprocesa likumu, kā arī ar kā arī Eiropas Savienības sekundāriem normatīvajiem aktiem krimināltiesvedības jomā; 5)Nostiprināt sākotnējās iemaņas procesuālo dokumentu sagatavošanā, kā arī praktiskajā darbībā (studentiem tiek piedāvāta iespēja sagatavot un piedalīties pašiem tiesas procesa izspēlē kā 2.kontrol darbības). Studiju kurss palīdz studentiem izprast pirmstiesas un iztiesāšanas procesa vienkāršotas procesa formas, akcentējot uzmanību tādiem problēmu jautājumiem, kā izlīgums pirmstiesas procesā un iztiesāšanā; vienošanas procesa reglamentācija un piemērošana, procesa pabeigšana ar personas atbrīvošanu no kriminālatbildības; tiesvedība pirmās instances, apelācijas un kasācijas instances tiesā, tās norise; kriminālprocesa sevišķās formas un ar to saistīti problēmu jautājumi; arī nostiprinot zināšanas, kas iegūtas studiju kursā “Kriminālprocesa tiesības. I daļa”.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	1.patst.darbs. Darbs ar Kriminālprocesa likumu. Praktisko kāzusu risināšana (ārpus kontaktstundām) - nostiprināt iemaņas darbam ar KPL. 2. patst.darbs. Praktisko kāzusu risināšana ar tiesību avotu palīdzību un procesuālā dokumenta sagatavošana (uzdevumi tiek piedāvāti nodarbībās) - nostiprināt iemaņas darbam ar KPL un dokumentu sagatavošanā 3.patst.darbs. Praktisko kāzusu risināšana ar tiesību avotu palīdzību, kā arī piedalīšanās klausītāja statusā vismaz vienā tiesas sēdē/tiesas sprieduma analīze (visu semestri) - līdz 2025. gada 30.novembrim 4.patst.darbs. Piedāvātās literatūras avotu analīze un iepazīšanās ar tiesu praksi (visu semestri) - nostiprināt iegūtas zināšanas un veidot iemaņas atbilstošu prakses avotu atlasē un analīzē, ar tiesu nolēmumu datu bāzi. 5.patst.darbs - sagatavošanās 1.kontrol darbam (ārpus nodarbībām). 6.patst.darbs - sagatavošanās 2.kontrol darbam (sagatavošanās tiesas procesa izspēlei)

Literatūra	Obligātā/aobligatory: 1.Latvijas Republikas Satversmes komentāri. VIII nodaļa. Cilvēka pamattiesības. – Rīga, Latvijas Vēstnesis, 2011. – 864 lpp. ISBN 978-9984-840-19-2. 2.Meikališa Ā., Strada-Rozenberga K. Kriminālprocess. B. un C daļa. Shēmas. – Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2009.- 432 lpp. ISBN 978-9984-840-02-4. 3.Kriminālprocesa likumam-10: pagātnes mācības un nākotnes izaicinājumi. Kolektīvā monogrāfija (24 autoru raksti). – Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2015. ISBN 978-9984-840-41-3. Normatīvie avoti/Regulatory : 1.Latvijas Republikas Satversme, 8.nodaļa (ar grozījumiem, kas izsludināti līdz 16.10.2018, spēkā no 01.01.2019.) // http://likumi.lv/doc.php?id=57980 2.Eiropas Padomes 1950. gada Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija (ratificēta 1997.gada 27.jūnijā) // http://likumi.lv/ta/lv/starptautiskie-ligumi/id/649 3.Kriminālprocesa likums (ar grozījumiem, kas stājas spēkā līdz 2025. gada 26.februārim) // https://likumi.lv/doc.php?id=107820 4.Sodu reģistra likums (spēkā no 01.01.2014) // https://likumi.lv/doc.php?id=261384 5.Citi normatīvie akti. Papildu/Additional: 1.Bulgakova I. Krimināltiesvedības kvalitātes kritēriji un to pilnveide//Administratīvā un Kriminālā Justīcija, 2017., Nr.4. (www.journals.rtu.lv) 2.Bulgakova I. Krimināltiesvedības valodas tiesiskais regulējums//Administratīvā un Kriminālā Justīcija, 2014., Nr.3. 3.Bulgakova I., Ievītis J. Personas izdošana ārvalstij Kriminālprocesa likuma kontekstā//Jurista Vārds, 20.08.2013., Nr.34 (785). 4.Bulgakova I. Prokurora uzraudzība pār izmeklēšanu pirmstiesas procesā// Jurista Vārds, 08.06.2010., http://www.juristavards.lv/doc/211343-prokurora-uzraudziba-par-izmeklesanu-pirmstiesas-procesa/ 5.Bulgakova I. Izmeklēšanas izpratne un saturs pirmstiesas procesā. – Rīga: Multineo, 2006. – 238 lpp. ISBN 9984-9855-4-7. 6.Bulgakova I. Izmeklēšanas kontrole pirmstiesas procesā. Latvijas Vēstnesis, Jurista Vārds 20.05.2008. http://www.juristavards.lv/doc/175350-izmeklesanas-kontrole-pirmstiesas-procesa/ 7.Bulgakova I. Izmeklēšanas termiņu problemātika pirmstiesas procesā. Latvijas Vēstnesis, Jurista Vārds 02.06.2009. http://www.juristavards.lv/doc/192631-izmeklesanas-terminu-problematika-pirmstiesas-procesa/ 8.Bulgakova I. Neatliekamās procesuālās darbības izmeklēšanā pirmstiesas procesā//Latvijas Policijas Akadēmijas Raksti, 2007, Nr.14. 9.Bulgakova I. Procesa uzsākšana krimināllietās: stāvoklis un perspektīvas//Starptautiskās zinātniski-praktiskās konferences materiāli.- Rēzekne, Rēzeknes augstskola, 2002. 10.Rokasgrāmata kriminālprocesā prokuroriem. G.Kūtra redakcija.- Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2010. 262 lpp. ISBN 978-9984-790-72-5. 11.Rokasgrāmata kriminālprocesā tiesniešiem. G.Kūtra zin. redakcijā. Sagatavoja P.Dzalbe, V.Eilande, J.Siliņš. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2010. – 209 lpp.12.Belevičius L. Unification of standards of protection of the rights of suspected and accused persons in the European Union//Administrative and Criminal Justice, 2014., Nr.1., 9.-20.lpp. 12.Donatsch A., Schwarzenegger C., Wohlers W. Strafprozessrecht. – Zürich, Schulthess, 2010. – 307 S. ISBN 978-3-7255-6129-2 13.Roxin C., Achenbach H. Strafprozessrecht. - München, Verlag C.H.Beck, 2006. – 467S. ISBN 340653225X. 14.Schmel M., Vollmer W. Die Assessorklausur im Strafprozess. - München, Verlag C.H.Beck, 2005. – 305 S. ISBN 3 406526489. Tiesu prakses materiāli,t.sk: 1.Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta spriedumi un lēmumi par 2023. gadu.- Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2023. 2.Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta spriedumi un lēmumi par 2022. gadu.- Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2023. Interneta resursi: 1. Latvijas Republikas oficiālās informācijas portāls Latvijas Vēstnesis - www.lv.lv 2.Tiesību aktu oficiālā datu bāze – www.likumi.lv 3.Jurista Vārds. Juridiskās domas nedēļraksts. - www.juristavards.lv 4.Administratīvā un Kriminālā Justīcija. RTA un BSA zinātniski teorētisks žurnāls (2016.-2022.). www.journal.rtu.lv
Nepieciešamās priekšzināšanas	Kriminālprocesa tiesības. I daļa; Krimināltiesības. Vispārīgā daļa; Valsts zinātne; Konstitucionālās tiesības.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienēs studijas		Nepilna laika neklātienēs studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1. Kriminālprocesa tiesību II daļas saturs. Krimināltiesvedības attīstība.	2	4	0	0
2. Kriminālprocesa uzsākšana: būtība, iemesli un pamats. Atteikšanās uzsākt kriminālprocesu. Izpratne un saturs.	2	4	0	0
3. Pirmstiesas procesa vispārējie noteikumi. Būtība	2	4	0	0
4. Izmeklēšanas izpratne un saturs pirmstiesas procesā.	2	4	0	0
5. Kriminālvajāšanas izpratne un saturs pirmstiesas procesā.	2	4	0	0
6. Vienkāršotās pirmstiesas kriminālprocesa formas, to piemērošana. Izpratne.	3	4	0	0
Kontroldarbs (pirmstiesas procesa sadaļā, temati 1-6)	3	6	0	0
7. Tiesvedības vispārējie noteikumi. Būtība.	2	4	0	0
8. Kriminālprocesa izskatīšana 1. instances tiesā, struktūra un procesuālā kārtība.	4	4	0	0

9. Tiesas spriedums: struktūra, veidi un pieņemšanas kārtība.	2	4	0	0
10. Tiesas sprieduma stāšanās spēkā procesuālā kārtība kriminālprocesā. Tiesas sprieduma izpildes stadija: izpratne, saturs un būtība.	2	4	0	0
11. Lietas izskatīšana apelācijas un kasācijas kārtībā kriminālprocesā.	2	2	0	0
12. Sevišķās tiesvedības procesi. Process par noziedzīgi iegūtu mantu. Process nepilngadīgo lietās. Process par mirušā rehabilitāciju. Kriminālprocess, nosakot medicīniskā rakstura piespiedu līdzekļus. Tiesvedības īpatnības, izskatot sūdzības par kriminālprocesa izbeigšanas pamatotību.	4	4	0	0
13. Starptautiskā sadarbība krimināltiesvedībā: veidi, izpratne, būtība. Izdošana. Tiesvedības nodošana. Personas nodošana soda izciešanai. Eiropas izmeklēšanas lēmums (rīkojums). Tiesiskā palīdzība krimināllietās. Izpratne.	6	4	0	0
14. Profesionālās ētika: standarti, nozīme jurisdikcijas un personu tiesību nodrošināšanā krimināltiesvedībā.	2	2	0	0
Kontrol darbs (temati 7-14)	2	4	0	0
Kopā:	42	62	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Sasniedzamie studiju programmas rezultāti (PR) - sniedzamie studiju kursa rezultāti (KR).	Atbilstoši RTU apstiprinātajam nolikumam par studiju rezultātu vērtēšanu - apstiprināts ar lēmumu «Par Studiju rezultātu vērtēšanas nolikums», lēmums RTU Senātā pieņemts 2024. gada 17. jūnija sēdē (protokols Nr. 684)
PR: Spēj parādīt vispusīgas juridiskai jomai atbilstošas faktu, teoriju, likumsakarību un tehnoloģiju zināšanas un izpratni.	Lekcijas semināri, kolokviji praktiskās nodarbības (t.sk. kāzusu risināšana) referāti, projektu darbi starppārbaudījumi - kontrol darbi gala pārbaudījums - ieskaite, eksāmens
KR: - Iegūt zināšanas par kriminālprocesa likuma "B" un "C" daļā reglamentēto tiesvedības norisi, starptautisko sadarbību krimināltiesvedībā. Prot analizēt un zina kriminālprocesa – izmeklēšanas pirmstiesas procesā, kriminālvajāšanas un iztiesāšanas norises procesuālo kārtību.	Atbildes seminārā (mutiski) un starppārbaudījumā - kontrol darbā (rakstveidā), patstāvīgu darbu (kāzusu) risināšana (rakstveidā) un risinājumu apspriedes (mutiski), atbildes gala pārbaudījumā eksāmenā (rakstveidā).
PR: Spēj, balstoties uz analītisku pieeju, veikt abstraktus un konkrētus uzdevumus juridiskajā jomā, parādīt prasmes, kas juridiskajām problēmām ļauj rast radošus un kompleksus risinājumus.	Lekcijas semināri, "prāta vērtas", kolokviji praktiskās nodarbības (t.sk. kāzusu risināšana) referāti, projektu darbi starppārbaudījumi - kontrol darbi gala pārbaudījums - ieskaite, eksāmens
KR: - Prot sistematizēt iegūtas zināšanas par krimināltiesvedības norisi, tās vienkāršotām un sevišķām formām, spēj iegūtas zināšanas pielietot teorētiski (sniegt teorijas atbildes uz kursa jautājumiem) un juridisko kāzusu risināšanā.	Atbildes seminārā (mutiski) un starppārbaudījumā - kontrol darbā (rakstveidā), patstāvīgu darbu (kāzusu) risināšana (rakstveidā) un risinājumu apspriedes (mutiski), atbildes gala pārbaudījumā eksāmenā (rakstveidā).
PR: Spēj formulēt, aprakstīt un analizēt teorētiskās juridiskās problēmas, atlasīt nepieciešamo informāciju un izmantot to skaidri definētu problēmu risināšanai, piedalīties juridiskās jomas attīstībā.	Lekcijas semināri, "prāta vērtas", kolokviji praktiskās nodarbības (t.sk. kāzusu risināšana) referāti, projektu darbi starppārbaudījumi - kontrol darbi gala pārbaudījums - ieskaite, eksāmens
KR: - Spēj atrast, atlasīt un analizēt Kriminālprocesa likuma "B" un "C" daļas tiesību normas, lai turpmāk veiksmīgi pielietot šīs prasmes patstāvīgu darbu (kāzusu) risināšanā, turpinātu studijas maģistrantūrā.	Atbildes starppārbaudījumā - kontrol darbā (rakstveidā), patstāvīgu darbu (kāzusu) risināšana (rakstveidā) un risinājumu apspriedes (mutiski), atbildes gala pārbaudījumā eksāmenā (rakstveidā).

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
1. Aktīvs darbs semināra nodarbībās un praktiskajās nodarbībās (10%),	10
2. Kontrol darbi - 2 (attieciņi 15 % un 15%, kopā 30%)/ 2. kontrol darbs - ja studentiem būs interese - varētu būt tiesas procesa sagatavošana un izspēle,	30
3. Praktiskais uzdevums: Pārskats par tiesas sēdes apmeklējumu (10 %), praktisko uzdevumu (kāzusu) risināšana (10%)	20
4. Pārskats (referāta veidā) sagatavošana par vienu no studiju kursa interesējošiem jautājumiem (20%),	20
5. Gala pārbaudījums - eksāmens (20%)	20
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	4.0	20.0	22.0	0.0		*	